
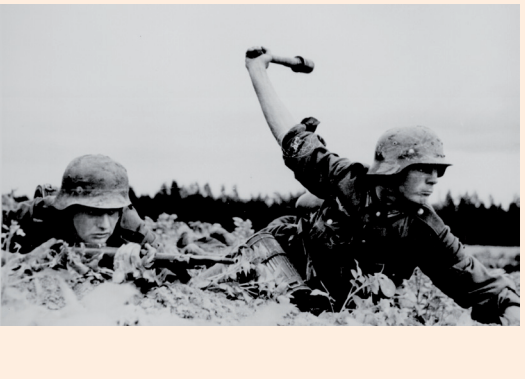

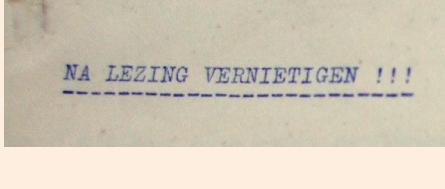

Verzet in de context

Het artsenverzet in Nederland kan niet los worden gezien van sociale, politieke en militaire gebeurtenissen in binnen- en buitenland. Een chronologisch overzicht.

Politieke gebeurtenissen	datum	Gebeurtenissen artsenverzet
1940		
Duitse inval in Nederland	10 mei	
Capitulatie van Nederland	14 mei	
Stichting van de Nederlandsche Unie	23 juli	
Eerste uitzending van Radio Oranje	28 juli	
Spertijd tussen 24 en 4 uur	31 oktober	
Leidse studentenorganisaties ontbonden	19 december	
1941		
Joden moeten zich melden	14 januari	Joodse artsen mogen slechts praktijk uitoefenen bij Joden
	5 februari	
Staking te Amsterdam wegens Jodenmaatregelen	25-26 februari	Spoedvergadering hoofdbestuur: voorzitter Medisch Front geaccepteerd als bijzitter in het hoofdbestuur van de NMG
	18 mei	
Duitsland valt de Sovjet Unie aan	22 juni	Aftreden van drie hoofdbestuurleden van de NMG (Jansma, Van Valkenburg en Wessel)
	21 juli	
	24 augustus	
	14 september	Eerste landelijke conferentie M.C. te Utrecht Eerste estafettebericht
	27 september	Hoofdbestuur NMG treedt af
	5 december	Brief over weigering lidmaatschap Artsenkamer aan Rijkscommissaris aangeboden
Japan overvalt de Amerikaanse vloot te Pearl Harbour	7 december	
1942		
Nederlandsche Kultuurkamer opgericht	22 januari	De Centrumleden Brutel de la Rivière, Roorda, Wessel en Heringa met andere artsen gearresteerd. De eerste drie als 'leiders van een illegale artsenorganisatie', de laatste om andere redenen
	februari-maart	Pogingen om in ziekenhuizen en sanatoria bordjes 'voor Joden verboden' door te voeren, mislukken door verzet van directies en artsen
		
Capitulatie van Java	9 maart	Duitsers beginnen Joodse patiënten uit ziekenhuizen weg te voeren
	april	
Jodenster in Nederland ingevoerd	29 april	Estafette: aanmeldingsformulier Artsenkamer is op komst
Nederlandsch Arbeidsfront opgericht	1 mei	
Groot aantal gijzelaars opgepakt	13 juli	Landing in Noord-Afrika en Frans West-Afrika
	14 september	
	18 november	Toenemende Duitse activiteit inzake arbeidsinzet
	november-december	
1943		
	januari	Patiënten en personeel uit Joods Krankzinnigen-gesticht 'Het Apeldoornsche Bosch' weggevoerd
Duitse nederlaag bij Stalingrad	31 januari	Artsen voor tuchtcollege geroepen wegens niet-aanmelding
	begin maart	
	19 maart	Artsen leggen hun bevoegdheid neer: bordjesactie
Russen heroveren de Kaukasus	24 maart	
Spertijd 23 uur; bevolkingsregister Amsterdam opgeblazen	27 maart	
Politie-standrecht afgekondigd; doodstraf voor ondermeer het verspreiden van illegale lectuur	1 mei	
Loyaliteitsverklaring studenten	4 mei	Estafette: studenten die geen loyaliteitsverklaring tekenden, helpen
Italianen en Duitsers geven zich in Afrika over	10 mei	Instructie R.C. verbiedt aan artsen afstand te doen van bevoegdheid
Radiotoestellen verbeurd verklaard. Doodstraf op staking	13 mei	
Politiestandrecht opgeheven	15 mei	Brief aan Rijkscommissaris over nieuwe verordening; 360 artsen gevangen genomen, de meesten naar Amersfoort gebracht
Regeringsverklaring prof. Gerbrandy	26 mei	
	23 juni en volgende dagen	
Landing op Sicilië	10 juli	Excuusbrief aan Rijkscommissaris over de brief van 23 juni
	11 juli	
Mussolini gevangengenomen	25 Juli	Aankondiging dat delen van Nederland onder water zullen worden gezet
Montgomery landt in Italië op het vasteland van Europa	3 september	
Italiaanse regering biedt onvoorwaardelijke overgave aan	8 september	
Mussolini ontsnapt met behulp van SS-mannen	12 september	Estafette: richtlijnen voor hulp aan Duitse Wehrmacht
	28 januari	
	22 maart	
Landing in Normandië	6 juni	
	15 juni	
Eerste vliegende bommen op Engeland	15 juni	J. Zwolle, huisarts in Arnhem, wegens hulp aan gewonde Duitse parachutisten gefusilleerd
	25 juli	
Spertijd 22 uur	25 juli	
Parijs bevrijd	27 augustus	
Dolle Dinsdag	5 september	Het Nederlandsche Roode Kruis door de Duitsers praktisch lam gelegd
Maastricht bevrijd	16 september	
Luchtlandingen bij Arnhem, Nijmegen, Grave en Eindhoven	17 september	Duitse tegenactie in de Ardennen ingezet
Spoorwegstaking	19 september	
Nijmegen bevrijd	23 september	'Arbeitseinsatz' voor mannen, geboren in de jaren 1905-1928; melden of onderduiken
Slag bij Arnhem	24-28 september	
Geen elektriciteit in Noord-Holland	12 oktober	Einde Duitse tegenoffensief in de Ardennen
Textiel- en fietsenvorderingen; begin der razzia's	17 oktober	
Walcheren bevrijd	10 november	Enorme voedselnood
Razzia's in Rotterdam	11 november	
Broodrantsoen verlaagd tot 400 gram per week	18 november	Twee schepen met Zweedse levensmiddelen en medicamenten in Delfzijl aangekomen
	27 februari	
Het Nederlandsche Roode Kruis door de Duitsers praktisch lam gelegd	20 november	Begin verdeling der Zweedse levensmiddelen
Duitse tegenactie in de Ardennen ingezet	16-17 december	
'Arbeitseinsatz' voor mannen, geboren in de jaren 1905-1928; melden of onderduiken	27 december	Bombardement van het Bezuidenhout te Den Haag
	12 januari	
	januari	
	30 januari	
	27 februari	Koningin Wilhelmina na 5 jaar van de Nederlandsche grondgebied
	2-3 maart	
	13 maart	Arnhem bevrijd
	15 april	
	17 april	Leeuwarden en Groningen bevrijd
	22 april	
	29 april	Wieringermeerpolder onder water gezet
	1 mei	
	5 mei	Geallieerde vliegtuigen werpen voedsel uit
	1 mei	
	5 mei	Bericht dat Hitler dood is
	5 mei	
	5 mei	Onvoorwaardelijke overgave van Duitsland
	5 mei	

Bovenstaand overzicht is ontleend aan de tijdtabel in de *Geschiedenis van het verzet der artsen in Nederland* van dr. Ph. De Vries, dat verscheen in 1949.